

TALE

9. november 2016

J.nr. 2016-7561

SYD/CAP
MTA/MMA

Samrådstale vedr. spørgsmål T-V

Samrådsspørgsmål T

Ministeren bedes redegøre for, om ministeren anerkender, at kontanthjælpsloftet kan være med til at skabe en geografisk social skævvridning af Danmark?

Samrådsspørgsmål U

Finder ministeren det problematisk, hvis kontanthjælpsmodtagere, der som følge af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen er tvunget til at flytte bolig, generelt flytter de samme steder hen i Danmark?

Samrådsspørgsmål V

Vil ministeren tage initiativer for at forhindre, at danske kommuner opfordrer deres egne borgere på kontanthjælp til at flytte til andre kommuner, jf. artikel i Lolland Falster Folketidende den 14. oktober 2016: ”Glostrup Kommune: Vi har pligt til at råde borgere på kontanthjælp til at flytte til Lolland”?

Svar på spørgsmål T og U

Jeg har valgt at besvare spørgsmål T og U sammen, da de begge omhandler den situation, hvor folk flytter bolig og sammenhæng til reglerne om kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen.

Rimeligt rådighedsbeløb

Jeg vil starte med at slå fast, at kontanthjælpsloftet skal sikre, at der er en bedre balance mellem på den ene side, at det altid kan betale sig at arbejde, og på den anden side, at kontanthjælpen skal udgøre et rimeligt, midlertidigt forsørgelsesgrundlag.

Før kontanthjælpsloftet var det fx sådan, at et ægtepar med 2 børn, hvor den ene arbejdede fuldtid og den anden 30 timer om ugen til HK's mindsteløn, kun havde en gevinst på ca. 1.000 kr. om måneden eller ca. 3 kr. pr. time. Og det er vel at mærke før eventuelle transportudgifter til jobbet, fagforening og a-kasse.

Efter kontanthjælpsloftet vil gevinsten være ca. 2.200 kr. eller ca. 8 kr. pr. time. Det er ikke en stor forskel, men det er udtryk for en mere rimelig balance.

Der skal altid være en mærkbar økonomisk forskel på at tage et job til den overenskomstfastsatte mindsteløn. Og det skal naturligvis også være sådan, at kontanthjælpen udgør et rimeligt, midlertidigt forsørgelsesgrundlag, og det gør den også.

Med kontanthjælpsloftet vil en typisk enlig forsørger med 3 børn modtage ca. 285.000 kr. i samlede offentlige ydelser og tilskud før skat og have ca. 13.000 kr. til rådighed hver måned, når skat og husleje er betalt.

Et ægtepar med 3 børn vil kunne modtage knap 411.000 kr. i samlede ydelser og tilskud og have et rådighedsbeløb på ca. 15.500 kr. om måneden, når skat og husleje er betalt.

Det mener jeg er et helt rimeligt niveau. Samtidig kan man med blot få timers beskæftigelse om ugen komme fri af virkningerne fra både kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen.

Det kræver prioriteringer

Jeg anerkender også, at de nye regler betyder, at der er borgere, som vil opleve en reduktion i deres ydelse. Det er klart, at det vil kunne mærkes i et stramt husholdningsbudget.

Det gælder i særlig grad dem, der bor i dyre lejligheder og derfor også har modtaget mere i boligstøtte og særlig støtte.

Det vil naturligvis kræve en prioritering i hverdagen at få økonomien til at hænge sammen. Og boligforbruget kan for nogle borgere indgå i den prioritering.

Men det er og bliver et individuelt valg, hvor meget man vil bruge på boligudgifter.

Hovedsigtet med kontanthjælpsloftet er, at få mennesker i job. Hvis kontanthjælpsmodtagere så vælger at prioritere deres økonomi på en måde, hvor de flytter til en billigere bolig for at få mere luft i økonomien, er det helt fair.

Det samme gælder jo i øvrigt alle andre borgere, som har brug for at prioritere i deres økonomi og af den grund vælger at flytte.

Men jeg mener ikke, at det er det samme, som at kontanthjælpsloftet indebærer en geografisk social skævvridning. Tværtimod så skal kontanthjælpsloftet i hele landet være med til at gøre op med et system, hvor alt for mange mennesker hænger fast i langvarig offentlig forsørgelse.

Igen vil jeg gerne understrege, at man jo med blot få timers arbejde om ugen kan komme fri af kontanthjælpsloftet.

Vækst og job i hele landet

Når det gælder geografisk balance, så er det vigtigste, at vi samtidig med at sikre et incitament til at arbejde understøtter vækst og beskæftigelse i hele landet. For der er områder i landet, hvor økonomien halter mere end andre.

Det står højt på regeringens dagsorden. Vi besluttede hurtigt efter sidste valg at udflytte knap 3.900 statslige arbejdspladser. Mere end 1.100 arbejdspladser er i den forbindelse allerede flyttet ud af hovedstaden.

Med regeringens 2025-plan ønsker vi at give Danmark de bedste vilkår for at skabe vækst og beskæftigelse i hele landet. Vores mål er at øge vækstgrundlaget, så Danmark frem mod 2025 bliver 65 mia. kr. rigere, end vi ellers ville have været. Og det vil komme hele Danmark til gode.

Hvis det skal lykkes, handler det først og fremmest om at skabe konkurrencedygtige vilkår for vores private virksomheder. Et stærkt fokus på vækst i den private sektor i alle dele af landet er forudsætningen for øget beskæftigelse og velstand.

Der vil selvfølgelig altid være dele af landet, hvor der er mindre gang i kedlerne. Det betyder imidlertid ikke, at mennesker ikke kan finde et job, og at kommunerne ikke kan hjælpe. For heldigvis stopper hverken arbejdsmarkedet eller jobcentrenes hjælp ved kommunegrænsen.

Ser vi på de beskæftigede i Danmark, var det faktisk sådan, at 213.000 danskere hver dag pendlede mere end 50 kilometer til arbejde i 2014. Og det er kun den ene vej vel at mærke. Det svarer til ca. 8 pct. af de beskæftigede.

Derfor er det også helt rimeligt at stille krav om, at kontanthjælpsmodtagere skal søge og tage job, der ligger et stykke fra bopælen.

Svar på spørgsmål V

Jeg vil nu besvare det sidste spørgsmål, V, som går på, om der skal tages initiativer for at forhindre, at danske kommuner opfordrer deres egne borgere på kontanthjælp til at flytte til andre kommuner.

Jeg kan oplyse, at reglerne for, hvad kommunerne må og ikke må i sådanne situationer, primært ligger under Social- og Indenrigsministeriet.

Social- og indenrigsministeren har også allerede svaret på et § 20 spørgsmål om, hvorvidt en kommune må opfordre sine borgere til at flytte til en anden kommune.

Her svarer social- og indenrigsministeren, at lovgivningen - og jeg citerer: *"ikke pålægger kommuner en pligt til at opfordre borgere med kontanthjælp til at flytte til en anden kommune – tværtimod. Hvis der er eksempler på, at borgere bliver vejledt på en sådan måde, så har man misforstået opgaven med at hjælpe borgere i økonomiske eller sociale problemer."*

Samtidig har social- og indenrigsministeren ligeledes i et udvalgssvar om samme problemstilling slået fast, at når kommunerne yder rådgivning til sine borgere, skal det være i overensstemmelse med grundsætningen om saglighed i forvaltningen.

Det fremgår af svaret, at det fx vil være sagligt at rådgive en borger om konsekvenserne af, at borgeren måtte vælge at flytte til bestemte boliger inden for eller uden for kommunen. Det fremgår samtidig at det i almindelighed ikke vil være sagligt at opfordre en borger til at flytte fra kommunen.

Jeg vil henholde mig til social- og indenrigsministerens svar om problemstillingen. Derudover kan jeg oplyse, at Glostrup Kommune på baggrund af social- og indenrigsministerens udmelding, har justeret deres vejledning – og nu ikke længere vil vejlede borgere med lav indkomst om muligheden for at søge en bolig uden for kommunen.

Jeg vil gerne fremhæve – og det har jeg også understreget flere gange over for borgmestre og kommuner – at kommunerne har en række vigtige opgaver i forhold til at hjælpe borgere, der er berørt af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet.

Således fremgår det direkte af lovbemærkningerne –at ”For personer, der er i risiko for at blive omfattet af 225 timers reglen, skal kommunen desuden være særlig opmærksom på at støtte borgeren i at få fodfæste på arbejdsmarked, herunder sikre, at borgeren får den nødvendige hjælp til at finde mulige arbejdsgivere og søge job. I den forbindelse kan kommunen give borgeren tilbud om en særlig jobformidler, mentorstøtte m.v.”

Kommunernes pligt til at hjælpe udsatte borgere med at finde et job er også fremhævet i vejledningen om 225 timersreglen. I denne vejledning står der bl.a. ”Kommunen bør også tidligt i forløbet vejlede om mulighederne for jobsøgning m.v. samt overveje, om der er behov for særlige tiltag, der kan bringe den pågældende i ordinær beskæftigelse.”

Jeg kan kun igen slå fast, at kommunerne skal hjælpe folk med at komme i arbejde og væk fra offentlig passiv forsørgelse.

Det er ikke meningen, at mennesker skal være på kontanthjælp i årevis uden at få hjælp til at finde sig et job.

Og i de tilfælde, hvor en borger har modtaget kontanthjælp i en længere periode på grund af komplekse helbredsmæssige problemer, skal kommunen også afklare, om borgeren hører til i kontanthjælpssystemet. Det fremgår af lovbemærkningerne at

”Udsatte borgere skal have en indsats og afklaret deres arbejdsevne og forsørgelsesgrundlag. For personer på kontanthjælp, som har væsentlige helbredsmæssige problemer, skal kommunerne tage stilling til, om der er grundlag for at forelægge sagen for rehabiliteringsteamet, med henblik på at tage stilling til, om der for eksempel bør igangsættes et ressourceforløb. Kommunernes indsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere vil blive fulgt, herunder om kommunerne systematisk via rehabiliteringsteams tager stilling til ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.”

Hvis borgerens arbejdsevne er varigt og væsentligt nedsat, skal kommunen påbegynde en rehabiliteringsplan – som er første skridt i forhold til en afgørelse om visitation til ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.

Kontanthjælp er og skal være en midlertidig ydelse. Derfor er jeg også glad for, at vi i satspuljeaftalen er enige om at afsætte 262 mio. kr. til at styrke indsatsen for de 27.000 kontanthjælpsmodtagere, der har været mere end 5 år i systemet.

Tak for ordet.